

Stortinget
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
22/4282 -

Dato
21.08.2022

Spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 2631 fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen om skatt på selskapers tilbakekjøp av egne aksjer

Jeg viser til brev 12. august 2022 fra Stortingets president med følgende spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen:

«Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til skriftlig besvarelse til finansministeren:

I USA vedtas det nå skatt på selskapers tilbakekjøp av egne aksjer som del av en større inflasjonsdempende pakke.

Kan statsråden legge fram en oversikt over omfanget av slike tilbakekjøp i Norge over tid, herunder i selskaper der staten er deleier, og vil statsråden vurdere innføring av en slik skatt i Norge eller andre tiltak for å begrense omfanget?

Begrunnelse:

Den amerikanske lovpakken Inflation Reduction Act, som vedtas i disse dager, innfører flere skjerpelser i selskapsbeskatningen som forventes å bidra til å redusere inflasjonspresset i den amerikanske økonomien.

Fra 2023 innføres det blant annet 1 % skatt på selskapers tilbakekjøp av egne aksjer. Skatten har som uttalt mål å redusere omfanget av denne praksisen, slik at selskapenes overskudd i større grad vil bli brukt til investeringer eller delt ut til aksjonærene som skattbart utbytte. Skatten er derfor ventet å gi den amerikanske staten store inntekter i årene framover.

Mange store børsnoterte selskaper har de siste årene gjennomført storstilte tilbakekjøp av egne aksjer. Slike tilbakekjøp bidrar til å presse opp aksjekursen, noe som er fordelaktig for personer i ledelsen av selskapet som har godtgjørelse koblet til aksjekursen. For aksjonærer

som eier aksjer, vil det være fordelaktig om aksjene de eier øker i verdi, framfor å måtte betale skatt på utbyttet de mottar. Tilbakekjøp av aksjer omtales derfor som en i praksis skattefri overføring av deler av selskapsoverskuddene til selskapets aksjonærer.

De siste årene har Equinor iverksatt et stort tilbakekjøpsprogram, og senest i juli varslet selskapet at de ville bruke ytterligere 10 mrd. kroner av sitt rekordoverskudd på tilbakekjøp. Staten som majoritetseier har av uklare grunner støttet opp om tilbakekjøpene, selv om disse pengene alternativt kunne blitt brukt enten til høyst nødvendige investeringer i grønn omstilling eller blitt betalt ut som utbytte.

Det ville, i tillegg til en vurdering av om regjeringa vil vurdere å innføre en lignende skatt som i USA, vært interessant å få framlagt statistikk over utviklingen av tilbakekjøp av aksjer siden det ble gjort lovlig i Norge i 1999, herunder i selskaper der staten er deleier og i teorien kunne begrenset eller forhindret at selskapet gjennomførte tilbakekjøpene.»

Svar:

Statistisk sentralbyrå lager ikke statistikk som viser omfanget av norske selskapers kjøp av egne aksjer. Innenfor tidsrammen for spørsmål til skriftlig besvarelse har departementet ikke fått vurdert nærmere om en slik oversikt som etterspørres, kan utarbeides på en hensiktsmessig måte fra andre datakilder.

Det departementet har fått sammenstilt innenfor tidsrammen, er en oversikt over statens inntekter fra utdeling i forbindelse med innløsning og sletting av aksjer knyttet til tilbakekjøpsprogram for børsnoterte selskaper som staten har eller har hatt direkte eierskap i for årene 2018–2021. Dette fremgår i tabellen nedenfor. Oversikten omfatter ikke utdelinger knyttet til aksjeinvesteringer gjennom Folketrygdfondet og Statens pensjonsfond utland. Utdelingene stammer fra Kongsberggruppen ASA, Yara International ASA, DNB ASA, Telenor ASA og Entra ASA. I tillegg til tallene i tabellen mottok staten 9 110 mill. kroner fra Equinor ASA ifb. tilbakekjøp av aksjer i 2020, som i motsetning til de øvrige utdelingene, er overført Statens pensjonsfond utland.

	Mill. kroner (løpende)
2021	1 924
2020	6 310
2019	9 710
2018	3 976

Norske aksjeselskap og allmennaksjeselskap har på visse vilkår adgang til å erverve egne aksjer, jf. aksjeloven § 9-2 og allmennaksjeloven § 9-2. For allmennaksjeselskap er det oppstilt en begrensning som innebærer at pålydende verdi på beholdningen av egne aksjer ikke kan overstige 10 pst. av aksjekapitalen, jf. allmennaksjeloven § 9-2 første ledd første punktum. For børsnoterte allmennaksjeselskap er det i tillegg oppstilt

ytterligere krav i børs- og verdipapirlovgivningen. Jeg vil ikke komme nærmere inn på disse reglene.

Norske aksjonærs salg av aksjer tilbake til selskapet anses skatterettslig i utgangspunktet som realisasjon. For norske personlige aksjonærer skattlegges gevinst ved realisasjon av aksjer på samme måte som utbytte, med en effektiv skattesats på 35,2 pst. i 2022. For norske selskapsaksjonærer vil gevinster ved realisasjon av norske aksjer, på samme måte som utbytte fra norske selskap, omfattes av fritaksmetoden.

Ulik beskatning av utbytte og gevinst kan påvirke selskapers valg av utdelingsform. Lempeligere beskatning av gevinster enn utbytte kan gi selskaper insentiv til å kjøpe tilbake egne aksjer fremfor å dele ut utbytte. Skattleggingen av utbytte og gevinst varierer fra land til land. Etter norske regler skattlegges norske aksjonærer i det alt vesentlig på samme måte for utbytte og gevinster. Jeg har derfor ingen konkrete planer nå om å innføre særskilte regler for beskatning av selskapers tilbakekjøp av egne aksjer eller å vurdere andre tiltak. Jeg viser for øvrig til at selskapslovgivningen og statens eierskap i selskaper der staten er deleier, hører under næringsministerens ansvarsområde.

Med hilsen

Trygve Slagsvold Vedum